

Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III
Kod przedmiotu	05.1-WP-PEDP-MW1-K_genMQKEL
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Edukacja elementarna i wczesna edukacja artystyczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Iwona Kopaczyńska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie z problematyką nauki czytania, pisania, mówienia, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury. Rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i oceny przydatności danego postępowania metodycznego w określonej sytuacji. Rozwijanie umiejętności projektowania działań zgodnie z rodzajem aktywności językowej. Kształtowanie potrzeby doksztalcania się w zakresie nowych rozwiązań dotyczących nauki czytania i pisania, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury.

Wymagania wstępne

Psychologiczna wiedza o dziecku w wieku wczesnoszkolnym oraz o procesach uczenia się. Wiedza o metodach nauczania oraz formach organizacyjnych w procesie kształcenia, znaczeniu środków dydaktycznych. Umiejętność czytania ze zrozumieniem. Umiejętność poprawnego posługiwania się językiem mówionym i pisany.

Zakres tematyczny

Wykłady

Właściwości myślenia, mowy oraz percepcji wzrokowej, słuchowej i motorycznej dziecka klas I-III. Instrumentarium metodyczne języka polskiego w klasach I-III (cele, treści kształcenia i wychowania polonistycznego, podstawa programowa, funkcje, zasady, formy, metody i środki realizacji). Proces pisania w klasach I-III. Kształtne pisania uczniów. Nauczanie ortografii w klasach I-III. Istota i sens pisania z pamięci.

Konwersatoria

Gotowość do czytania i pisania. Zakresy, projektowanie zadań obejmujących wszystkie zakresy gotowości do czytania. Wprowadzenie litery. Rodzaje ćwiczeń w toku poznawania liter. Poznawanie dwuznaków i zmiękczeń. Czytanie ze zrozumieniem. Projektowanie zadań. Czytanie funkcjonalne, krytyczne i twórcze – możliwości rozwijania w edukacji wczesnoszkolnej. Praca z tekstem (literackim, popularno-naukowym, wychowawczym), wyodrębnianie zdarzeń, formułowanie pytań. Wprowadzanie części mowy. Utrwalanie poznanych części mowy. Projektowanie zajęć wprowadzających i utrwalających części mowy. Ortografia w klasach I-III. Planowanie pracy nad ortografią. Dobór zadań Realizacja ćwiczeń słownikowych i frazeologicznych. Projektowanie zadań. Realizacja ćwiczeń syntaktycznych i stylistycznych w klasach I-III. Projektowanie zadań. Formy redakcyjne w klasach 1-3. Etapy pracy (opowiadanie, list, opis, zaproszenie, zawiadomienie). Projektowanie sytuacji opracowywania form redakcyjnych. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego. Możliwości zastosowań w klasach I-III. Praca z lekturą. Koncepcja osławiania ze sztuką słowa w projektach studentów. Inscenizacje w klasach I-III. Gazetki szkolne. Techniki freinetowskie w kształceniu polonistycznym. Metody nauki czytania-analiza porównawcza. Cele, formy, rodzaje czytania. Poziomy rozumienia tekstu. Historyjki obrazkowe i ilustracje i ich znaczenie dla rozwoju języka i myślenia dziecka. Psychologiczne podstawy nauczania gramatyki. Metody, zasady środki dydaktyczne. Rozwijanie kompetencji leksykalnych dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Uwarunkowania rozwoju języka dzieci. Umiejętność formułowania myśli jako wyzwanie w świecie emotikonów, SMS, logosów i skrótów językowo-myślowych. Wypowiedzi pisemne uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Porządek celów uczenia dzieci wypowiadania się na piśmie- tradycja i współczesność. Kształcenie literackie w klasach I-III. Wyzwania współczesności. Typy lekcji, dobór lektury, literatura popularnonaukowa, czasopisma dla dzieci i świat zawartych w nich wartości. Czy jest miejsce w kształceniu wczesnoszkolnym na poezję dla dzieci? Film, reklama, telewizja, gry komputerowe, komiksy, internet- oblicza manipulacji dziecięcą wrażliwością. O jakiego odbiorcę i jakiej kultury będziemy zabiegać w edukacji wczesnoszkolnej?

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, problemowy, prezentacje multimedialne.

Konwersatoria – a) podające – praca z tekstem, praca z dokumentem źródłowym; b) problemowe- dyskusja, meta plan, drzewo decyzyjne, c) praktycznego działania – projektowanie zadań, metoda przypadków, praca w grupach, burza mózgów, projekty i prezentacje multimedialne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi zaprojektować zestaw ćwiczeń służących rozwijaniu gotowości do czytania i pisania we wszystkich aspektach, potrafi zaprojektować zadania umożliwiające poznanie litery pisanej i drukowanej, umie ocenić pismo pod względem elementów konstrukcyjnych, proporcji, pochylenia i położenia w liniaturze, potrafi zaprojektować zadania rozwijające umiejętność czytania ze zrozumieniem, czytania funkcjonalnego, krytycznego i twórczego, umie właściwie zaplanować pracę z tekstem, także w zakresie wyodrębniania wydarzeń, potrafi zaprojektować sytuację umożliwiającą pracę nad słownictwem z wykorzystaniem ilustracji, historyjki obrazkowej, wycieczki, słowników, potrafi opracować przebieg zajęć dotyczących poznawania i doskonalenia różnych form redakcyjnych, potrafi zaplanować lekcję z ćwiczeniami ortograficznymi kierując się zasadą polisensoryczności, potrafi zaprojektować zadania umożliwiające zapoznanie z wybraną częścią mowy oraz zadania służące utrwalaniu części mowy	• K_U10	• Projekty zajęć, zadań, sytuacji zgodnie z wskazanymi efektami-indywidualnie i w grupach	• Konwersatorium
Potrafi ocenić swoje umiejętności w zakresie planowania zadań dla uczniów klas I-III w obszarze kształcenia polonistycznego, ma świadomość potrzeby poszukiwania nowych rozwiązań praktycznych w obszarze aktywności polonistycznej w zależności od obserwowanych potrzeb uczniów w klasach I-III.	• K_K01	• Aktywny udział w dyskusjach projektowanie sytuacji edukacyjnych Prezentacja	• Konwersatorium
Student potrafi wymienić i omówić zakresy gotowości do czytania i pisania, potrafi wskazać etapy pracy nad literą, charakteryzuje rodzaje ćwiczeń stosowanych przy opracowywaniu litery, potrafi porównywać według wybranych kryteriów różne metody nauki czytania, potrafi wyjaśnić istotę czytania oraz wymienić i scharakteryzować etapy nabywania umiejętności czytania, wskazuje i omawia typy tekstów stosowanych w klasach I-III, wskazuje etapy pracy nad tekstem w zależności od typu tekstu, potrafi scharakteryzować grupy ćwiczeń słownikowych i frazeologicznych oraz dotyczących pracy nad zdaniem, potrafi porównać różne formy wypowiedzi pisemnych i wskazać zasady pracy nad wybraną formą wypowiedzi pisemnej, charakteryzuje metody, zasady i środki dydaktyczne stosowane w pracy nad ortografią, według wybranych kryteriów porównuje podejścia do nauki mówienia, potrafi scharakteryzować typy lekcji w pracy nad lekturą, wyjaśnia istotę oswajania ze sztuką słowa	• K_W16	• sprawdzian z progami punktowymi • wejściówka dyskusje	• Wykład • Konwersatorium
Potrafi scharakteryzować i porównać lingwistyczne i psychologiczne uwarunkowania rozwoju języka mówionego i pisanego dziecka, potrafi scharakteryzować i porównać podejście redukcyjno-instrumentalne oraz osobowościowo-twórcze do nauki mówienia w szkole, potrafi dokonać oceny pod względem przydatności i wartości rozwojowej dla dziecka poznanych teorii	• K_W13	• zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład

Warunki zaliczenia

Wykłady

Zaliczenie na podstawie: aktywnej obecności (20%), dyskusji studentów (20%) i sprawdzianu (60%).

Konwersatoria

Zaliczenie a podstawie: sprawdzianu pisemnego (40%), projektu zadań, zajęć i sytuacji dotyczących czytania, pisania, ortografii, gramatyki, form redakcyjnych i pracy z tekstem (20%), prezentacji, wejściówki i aktywnego udziału w zajęciach, dyskusjach i pracach grupowych (20%).

Ocena końcowa

Ocena końcowa to średnia arytmetyczna ocen w wykładów i konwersatoriów.

Literatura podstawowa

1. Baczyńska H., *Metodyka nauczania gramatyki w klasach I-III*, Warszawa 1981.
2. Brzezińska A., red., *Czytanie i pisanie – nowy język dziecka*, Warszawa 1987.
3. Filipiak E., *Aktywność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, Bydgoszcz 1996.
4. Jakowicka M., *Praca z tekstem w klasach początkowych*, „Zbiorca Szkoła Gminna” 1981, 5.
5. Jedut A., . Pleskot A., *Nauczanie ortografii w klasach I-III: poradnik dla nauczyciela*, Warszawa 1991.
6. Józwicki T., *Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych*, Warszawa 1984.
7. Kamińska K., *Nauka czytania dzieci w wieku przedszkolnym*, Warszawa 1999.
8. Klus-Stańska D., Nowicka M., *Sensy i bezsensy w edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa 2005.
9. Malmquist E., *Nauka czytania w szkole podstawowej*, Warszawa 1987.
10. Simon S.B., Halwley R.C., Britton D.D., *Krystalizacja wartości: ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego*, Toruń 1992.
11. Skrzypiec W., *Ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne i stylistyczne w klasach I-III*, Warszawa 1992.
12. Węglińska M., *List jako forma wypowiedzi w klasach początkowych*, Szczecin 2002,

13. Więckowski R., *Ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne i syntaktyczne w klasach początkowych*, Warszawa 1985.
14. Wróbel T., *Pismo i pisanie w nauczaniu początkowym*, Warszawa 1985.
15. Żuchowska W., *Oswajanie ze sztuką słowa: początki edukacji literackiej*, Warszawa 1992.

Pozycje każdorazowo ustalane i podawane przez prowadzącego wykłady i ćwiczenia

Literatura uzupełniająca

1. Bogdanowicz M., *Metoda dobrego startu*, Warszawa 1989.
2. Borawska K., *Język domu i język szkoły: zderzenie dwóch światów czy płaszczyzna rozwoju*, [w:] *Renesans nauczania całościowego*, red. D. Klus-Stańska, M.J. Szymański, M.S. Szymański, Warszawa 2003.
3. Cieszyńska J., *Kocham uczyć czytać: poradnik dla rodziców i nauczycieli*, Kraków 2006.
4. Czelakowska D., *Twórczość a kształcenie języka dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, Kraków 1996.
5. Jakubowicz-Bryx A., *Kompetencje leksykalne uczniów w edukacji wczesnoszkolnej*, Bydgoszcz 2006.
6. Kopaczyńska I., *Od umiejętności czytania do refleksji nad tekstem literackim*, [w:] *Obszary wspólnego zaangażowania w edukacji dzieci*, red. I. Kopaczyńska, Nowak-Łojewska A., Zielona Góra 2007.
7. Kossowski P., *Dziecko a reklama telewizyjna*, „Problemy Opiekuńczo-wychowawcze” 1994, 3.
8. Kuziak M., *Jak mówić, rozmawiać, przemawiać*, Bielsko-Biała 2005.
9. Majchrzak I., *Wprowadzenie dziecka w świat pisma*, Warszawa 1995.
10. Nowicka M., *Praca z tekstem literackim dla dzieci szansa czy przeszkoda w edukacji do innego*, [w:] *Światy dziecięcych znaczeń*, red. D. Klus-Stańska, Warszawa 2004.
11. Papużyńska J., *Inicjacje literackie – problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką*, Warszawa 1974.
12. *Podstawy nauczania początkowego: nauczanie języka polskiego*, red. R. Więckowski, K. Rogulska.
13. Rytłowa J., *Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w klasach I-IV szkoły podstawowej*, Warszawa 1973.
14. Sakowicz M., *Teatr szkolny jako rekompensata w zakresie potrzeb dziecięcych*, [w:] *Renesans nauczania całościowego*, red. D. Klus-Stańska, M.J. Szymański, M.S. Szymański, Warszawa 2003.
15. Szczepańska M., *Edukacja kulturalna dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, Kraków 2000.
16. Vos J., Dryden G., *Rewolucja w uczeniu*, Poznań 2000.
17. Węglińska M., *Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych: wybór tekstów*, Kraków 1997.
18. Więckowski R., *Pedagogika wczesnoszkolna*, Warszawa 1993.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 29-08-2016 21:45)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ